

Sygn. akt VIII U 149/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 10 lipca 2018 r. w Gliwicach

sprawy W. W. (1) (W.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania W. W. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 11 grudnia 2017 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu W. W. (1) prawo do emerytury od 1 września 2017 roku;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt. VIII U 149/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 11 grudnia 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu W. W. (1) prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, że ubezpieczony do dnia 1 stycznia 1999r. nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, a zatem brak jest podstaw do przyznania wcześniejszej emerytury.

W odwołaniu od powyższej decyzji pełnomocnik ubezpieczonego wniósł o jej zmianę i przyznanie ubezpieczonemu prawa do spornego świadczenia oraz o zasądzenie od organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podniósł, że ubezpieczony spełnił przesłanki do przyznania mu prawa do wcześniejszej emerytury, ponieważ w okresach od 1 lipca 1975r. do 31 lipca 1976r. pracował w warunkach szczególnych stale i w pełnym

wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony w Przedsiębiorstwie (...) w K., a od 1 sierpnia 1982r. do 31 lipca 1996r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracował w warunkach szczególnych jako monter instalacji i urządzeń ciepłowniczych, gazowych, kanalizacyjnych w KWK (...), gdzie wykonywał prace polegające na robotach wodno-kanalizacyjnych oraz przy budowie rurociągów w głębokich wykopach.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony W. W. (1) urodził się (...) Wiek 60 lat ukończył w dniu (...) Nie jest członkiem OFE.

W dniu 29 września 2017r. ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Zaskarżoną decyzją z 11 grudnia 2017r. (...) Oddział w Z. odmówił przyznania wnioskowanego świadczenia, wskazując, iż ubezpieczony nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu na dzień 1 stycznia 1999r. 24 lata, 6 miesięcy i 9 dni okresów składkowych oraz 7 miesięcy i 12 dni okresów nieskładkowych, tj. łącznie 25 lat, 1 miesiąc i 21 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

W zaskarżonej decyzji (...) Oddział w Z. kwestionował, że skarżący na dzień 1 stycznia 1999r. legitymuje się okresem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze ponad 15 lat – uwzględnił jedynie 10 miesięcy i 3 dni takiej pracy. Organ rentowy nie zaliczył mu bowiem do pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia od 1 lipca 1975r. do 31 lipca 1976r. w Przedsiębiorstwie (...) ((...)) (...) w K. z uwagi na brak świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach oraz okresu zatrudnienia od 1 sierpnia 1982r. do 31 lipca 1996r. w KWK (...) w K. na stanowisku montera instalacji i urządzeń ciepłowniczych, gazowych, kanalizacyjnych i wodociągowych, ponieważ praca ta w resorcie górnictwa jest nietrafnie zakwalifikowana w dziale budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych.

Sąd ustalił, że ubezpieczony w okresie od 1 września 1972r. do 31 lipca 1976r. był zatrudniony w (...) w K., przy czym do 30 czerwca 1975r. pracował jako uczeń – kierowca, mechanik samochodowy, natomiast od 1 lipca 1975r. jako kierowca samochodowy. Zakład ten zajmował się remontami urządzeń koksowniczych. W okresie od 1 lipca 1975r. do 31 lipca 1976r. ubezpieczony pracował jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Jeździł wówczas pojazdem marki S., tzw. wywrotką, o ciężarze przekraczającym 4,5 tony. Ubezpieczony przyjeżdżał do pracy – placówki Koksowni K. – o 5:30 lub 6:00. W pierwszej kolejności wykonywał obsługę codzienną, polegającą na sprawdzeniu stanu opon, oleju, umyciu samochodu. Następnie podjeżdżał do dyspozytora, w celu sprawdzenia hamulców. W ciągu dnia ubezpieczony transportował samochodem ciężarowym cegłę, koks, wywoził gruz. W przypadku wystąpienia usterki ubezpieczony naprawiał ją z pomocą mechaników lub mógł zlecić naprawę tylko mechanikom. Dążył jednak do tego, aby jeździć jak najczęściej, ponieważ wynagrodzenie płacone było od ilości kursów i przejechanych godzin. Bywało, że raz w miesiącu zepsuty samochód przez 2 dni był naprawiany w warsztacie. Jeśli nie udostępniono pojazdu zastępczego – o czym decydował kierownik – to ubezpieczony musiał razem z mechanikami naprawiać samochód na kanale. Ubezpieczony wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, po 10 – 12 godzin dziennie, czasami również w soboty i niedziele.

Ustalono, że ubezpieczony w okresach od 27 sierpnia 1979r. do 19 lipca 1980r. oraz od 22 sierpnia 1980r. do 31 lipca 1996r. był zatrudniony w KWK (...) w K.. Od 27 sierpnia 1979r. do 19 lipca 1980r. zajmował stanowisko kierowcy na powierzchni, od 22 sierpnia 1980r. do 31 lipca 1982r. ślusarza na powierzchni, a od 1 sierpnia 1982r. do 31 lipca 1996r. ślusarza – instalatora – montera instalacji i urządzeń ciepłowniczych, gazowych, kanalizacyjnych i wodociągowych na powierzchni. Sąd ustalił, że w rzeczywistości ubezpieczony w okresie od 27 sierpnia 1979r. do 19 lipca 1980r.

i od 22 sierpnia 1980r. do 31 lipca 1982r. wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, a w okresie od 1 sierpnia 1982r. do 31 lipca 1996r. monter instalacji i urządzeń ciepłowniczych, gazowych, kanalizacyjnych i wodociągowych.

Ustalono, że podczas pracy na stanowisku kierowcy ubezpieczony wykonywał w zasadzie taką samą pracę jak w (...) – jeździł samochodem ciężarowym marki S. o ciężarze całkowitym powyżej 4,5 tony, przewoził z placu w N. drzewo, silniki elektryczne z J., woził pompy głębinowe na dział kopalni. Ubezpieczony zrobił kurs ślusarza, aby mieć wyższą stawkę zaszerogowania – stąd w świadectwie pracy przy zajmowanym stanowisku ubezpieczonego wymieniono ślusarza. Ubezpieczony wykonywał prace ślusarskie raz lub dwa razy na miesiąc, mniej niż całą dniówkę. Wówczas na warsztacie ślusarskim zbroił, montował i naprawiał linki stalowe. O pracy na warsztacie ślusarskim decydował kierownik lub sztygar. Za te prace dostawał premie. Ustalono, że w okresie od 27 sierpnia 1979r. do 19 lipca 1980r. i od 22 sierpnia 1980r. do 31 lipca 1982r. ubezpieczony jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd ustalił, że w okresie od 1 sierpnia 1982r. do 31 lipca 1996r. ubezpieczony świadczył pracę jako monter instalacji i urządzeń ciepłowniczych, gazowych, kanalizacyjnych i wodociągowych w wydziale budowlanym KWK (...). Wydział ten zatrudniał zbrojarzy, malarzy, budowlanców, monterów. W przedmiotowym okresie kopalnia miała materiały i mogła prowadzić prace budowlane, dlatego kopalnia zajmowała się budową rurociągów wodnych, sanitarnych, CO i gazowych m.in. w Z.-B., Oczyszczalni (...) w K., oczyszczalni przy basenie w K.. Ubezpieczony będąc monterem pracował przy układaniu rurociągów. Rurociągi wodne układało się na głębokości 4-6 metrów, a sanitarne, CO i gazowe na głębokości 3 metrów. Przy montażu rur korzystano z koparki, która podawała je do wykopu. Ubezpieczony układał podpory stalowe, a na nich rurociąg. Malował rury minią, a następnie lepikiem do rur, albo specjalną taśmą. Po czynnościach spawalniczych czyścił rury szczotkami. Odwołujący robił również podsypkę i zasypkę. Czynności powyższe wykonywane były w głębokich wykopach. Wykonywał taką pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, po 10 – 12 godzin dziennie.

Razem z ubezpieczonym w (...) w K. pracowali: Z. C., T. M. (zatrudniony w latach 1972 – 1977) i B. W. (zatrudniona w latach 1974 – 1977).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego z (...) w K. i z KWK (...), zeznań świadków: Z. C. (nagranie z rozprawy z 10 lipca 2018r. min. 4:20 i n. k.53), T. M. (nagranie z rozprawy z 10 lipca 2018r. min. 22:07 i n. k.53) i B. W. (nagranie z rozprawy z 10 lipca 2018r. min. 29:59 i n. k.53) oraz przesłuchania odwołującego (nagranie z rozprawy z 10 lipca 2018r. min. 38:02 i n. k.53).

Sąd ocenił zgromadzony materiał dowodowy jako kompletny i wiarygodny, a przez to mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie. Zeznania świadków i odwołującego pokrywały się i uzupełniały.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 1270 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Na podstawie cytowanych przepisów, prawo do emerytury w obniżonym wieku przysługuje ubezpieczonemu, który w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 1 stycznia 1999r., spełnił warunki w zakresie posiadania ogólnego stażu pracy oraz pracy wykonywanej w warunkach szczególnych a nie osiągnął wymaganego wieku. Ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 39 czy art. 32 również po dniu 31 grudnia 2008r. pod warunkiem nieprzystąpieniu do OFE. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 4 ustawy w powiązaniu z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm.) ubezpieczonym mężczyznom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wymienionych w wykazie A, przysługuje prawo do emerytury w razie łącznego spełnienia następujących warunków:

1. osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat
2. posiadania wymaganego okresu zatrudnienia wynoszącego 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Kwestia posiadania przez ubezpieczonego ponad 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz ukończenie 60 lat nie były sporne. Nie było także sporne, iż odwołujący nie jest członkiem OFE.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganego 15-letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy nie zaliczył do takiej pracy okresów zatrudnienia od 1 lipca 1975r. do 31 lipca 1976r. w (...) w K. z uwagi na brak świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach oraz okresu zatrudnienia od 1 sierpnia 1982r. do 31 lipca 1996r. w KWK (...) w K. na stanowisku montera instalacji i urządzeń ciepłowniczych, gazowych, kanalizacyjnych i wodociągowych, ponieważ praca ta w resorcie górnictwa jest nietrafnie zakwalifikowana w dziale budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych.

Sąd nie zgodził się ze stanowiskiem organu rentowego.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że odwołujący w czasie zatrudnienia w (...) od 1 lipca 1975r. do 31 lipca 1976r. faktycznie pracował jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony – jeździł wówczas pojazdem marki S., tzw. wywrotką, o ciężarze przekraczającym 4,5 tony i transportował cegłę, koks, gruz. Sporadycznie dokonywał też napraw swojego samochodu razem z mechanikami, jednakże były to czynności marginalne, zatem uznać należy, że pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, tj. pracę wymienioną w wymienioną w wykazie A, dziale VIII, poz. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), tj. prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało również, że pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony ubezpieczony wykonywał także po przejściu do KWK (...) w K. w okresie od 27 sierpnia 1979r. do 19 lipca 1980r. i od 22 sierpnia 1980r. do 31 lipca 1982r.

Ubezpieczony, podobnie jak w (...), jeździł samochodem ciężarowym marki S. o ciężarze całkowitym powyżej 4,5 tony, przewoził z placu w N. drzewo, silniki elektryczne z J., woził pompy głębinowe na dział kopalni. Ubezpieczony zrobił kurs ślusarza, aby mieć wyższą stawkę zaszeregowania – stąd w świadectwie pracy przy zajmowanym stanowisku ubezpieczonego wymieniono ślusarza. Prace ślusarskie wykonywał jednak rzadko – raz lub dwa razy na miesiąc, mniej niż całą dniówkę. Wobec tego okres zatrudnienia ubezpieczonego od 27 sierpnia 1979r. do 19 lipca 1980r. i od 22 sierpnia 1980r. do 31 lipca 1982r. należy zaliczyć jako pracę w szczególnych warunkach wskazaną w wykazie A, dziale VIII, poz. 2 rozporządzenia.

Nie ulega również wątpliwości Sądu, że w okresie od 1 sierpnia 1982r. do 31 lipca 1996r. ubezpieczony świadczył pracę jako monter instalacji i urządzeń ciepłowniczych, gazowych, kanalizacyjnych i wodociągowych w wydziale budowlanym KWK (...), tj. wykonywał pracę wymienioną w wykazie A, dziale V, poz. 1 rozporządzenia – roboty wodnokanalizacyjne oraz budowa rurociągów w głębokich wykopach. Ubezpieczony będąc monterem pracował przy układaniu rurociągów w głębokich wykopach – od 3 do 6 metrów – m.in. układał podpory stalowe, a na nich rurociąg, malował rury minią, lepikiem do rur, albo specjalną taśmą, czyścił rury szczotkami, robił podsypkę i zasypkę.

Należy wskazać, że słusznie zauważył organ rentowy, iż w świetle przepisów wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia z 7 lutego 1983r. wyodrębnienie prac w szczególnych warunkach ma charakter stanowiskowo – branżowy. Jednakże Sąd podziela stanowisko odwołującego, zgodnie z którym zasada branżowo – stanowiskowego charakteru wyodrębnienia prac w szczególnych warunkach nie ma charakteru absolutnego i w szczególnych okolicznościach można od niej odstąpić. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 lutego 2017r. (sygn. akt I UK 45/16) „może się zdarzyć, iż zakład pracy wykonywał także zadania całkowicie odpowiadające innemu działowi gospodarki, a co za tym idzie, szkodliwość danego rodzaju pracy odpowiada szkodliwości pracy przyporządkowanej do innej branży. Decydujące znaczenie ma w tym przypadku to, czy pracownik w ramach swoich obowiązków stale i w pełnym wymiarze czasu pracy był narażony na działanie tych samych szkodliwych czynników, na które narażeni byli pracownicy innego działu gospodarki, w ramach którego takie same prace zaliczane są do prac w szczególnych warunkach” (LEX nr 2297415). Praca montera przy układaniu rurociągów w głębokich wykopach, jaką wykonywał ubezpieczony, jest niewątpliwie pracą w warunkach szkodliwych dla zdrowia, co potwierdził również Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 13 kwietnia 2016r. (sygn. akt III AUa 785/15). W związku z tym, pomimo tego, iż głównym przedmiotem działalności KWK (...) było wydobywanie kopalni, zakład ten wykonywał również zadania odpowiadające innemu działowi gospodarki, m.in. budownictwa i instalacji rurociągowej i wodociągowej, a zatem praca ubezpieczonego jako montera instalacji i urządzeń ciepłowniczych, gazowych, kanalizacyjnych i wodociągowych należy uznać za pracę w szczególnych warunkach.

W związku z powyższym Sąd uznał, że do pracy w warunkach szczególnych można zaliczyć ubezpieczonemu okresy zatrudnienia od 1 lipca 1975r. do 31 lipca 1976r., od 27 sierpnia 1979r. do 19 lipca 1980r., od 22 sierpnia 1980r. do 31 lipca 1982r. i od 1 sierpnia 1982r. do 31 lipca 1996r., gdyż faktycznie wykonywał on prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury.

Mając na względzie powyższe Sąd uznał, że ubezpieczony legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

Wobec faktu, że spełnia on także pozostałe przesłanki uprawniające go do wcześniejszej emerytury, Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji i zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od 1 września 2017.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł w punkcie 2 wyroku, na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r., poz. 1804 ze zm.).

(-) SSO Patrycja Bogacińska – Piątek